

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□□□□□□□□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul: Pentru Creditul Românesc din Ardeal. — Discontinuitatea mediului nostru social. — Adunarea generală a „Solidarității”. — Abesinia. — Lemne de foc.

Pentru Creditul Românesc din Ardeal.

CHEMĂRE.

De trei ani și mai bine cuvântul de alarmă al instituțiilor românești de credit din Transilvania nu a încetat să se rostească.

Profeția dureroasă, pe care o cuprindea acest strigăt de alarmă, s'a dovedit întemeiată.

Ea s'a împlinit:

Ardealul este astăzi deșert de izvoarele creditului românesc.

Pe tot cuprinsul lui nu mai există decât credit străin.

Consecințele acestui adevăr echivalează cu un dezastru național.

Spiritul de economie distrus, mulțimea cea mai mare a satelor pradă cămătăriei, elementul românesc, numeros, al orașelor — puternic stăpânite materialicește de minoritari — părăsit în voia sortii, comerțul și industria românească fără nici un sprijin, fondurile bisericesti irosite, vlăstarele tinere, crescute în școale, mare parte pe drumuri.

Faptele acestea, de o gravitate excepțională, nu mai pot lăsa nepăsător pe nimeni.

Înainte de războiu, sub stăpânire străină, Biserica și Școala, împreună cu instituțiile de credit ale Transilvaniei, au format o trinitate indestructibilă la porțile căreia s'au sfărâmat, neputincioase, toate uneltirile străine.

Această trinitate a fost cheia țăriilor noastre.

Ea și-a dovedit utilitatea și necesitatea existenței sale, binemeritând prin activitatea și rezultatele ei dela Neam și Țară.

Nimeni nu are dreptul să o distrugă acum, în România Mare.

De aceea steagul desfășurat pentru salvarea creditului românesc din Ardeal este steagul nostru al tuturor.

Considerăm, că este o datorie de înalt patriotism să facem astăzi cu toții zid în jurul creditului românesc de dincolo de munți.

Intru împlinirea acestei datorii și pentru a aviza la mijloacele impuse de împrejurări, convocăm pe ziua de

28 Noembrie a. c.

UN

CONGRES ECONOMIC AL ARDEALULUI,

care se va ținea la Cluj și la care invităm să-și spună cuvântul toate instituțiunile și personalitățile românești de seamă ale acestei provincii.

București, 15 Octombrie 1935.

Dr. NICOLAE BĂLAN
Mitropolitul Ardealului.

Nicolae Ivan
Episcopul Vadului, Feleacului și al Clujului.

Dr. Traian Frențiu
Episcop greco-catolic Oradea.

Dr. Iuliu Hossu
Episcop greco-catolic Cluj.

Dr. Macaveiu
vicar mitropolitan Blaj.

Iuliu Maniu
fost prim-ministru.

Alexandru Vaida-Voevod
fost prim-ministru.

Octavian Goga
președintele Partidului Național-Creștin.

Stelian Popescu
președintele Ligii Antirevizioniste.

Aurel Vlad
fost ministru, președintele „Solidarității”.

Mihai Popovici
fost ministru.

Antoniu Mocsonyi
fost ministru.

Dr. Ioan Lupas
fost ministru, președintele Ligii Antirevizioniste pentru Ardeal.

Iuliu Moldovan
fost subsecretar de stat, președintele Astrei.

Constantin Bucșan
fost subsecretar de stat.

Dr. Nicolae Zigre
fost subsecretar de stat.

Viorel V. Tilea
fost subsecretar de stat.

Dr. Ilie Beu
președintele băncii „Albina”.

Dr. Mihail Mărcuș
fost v.-preș. al Camerei deputaților, deputat.

Dr. Lucian Borcia
decanul Baroului avocaților, Sibiu.

Ionel Comșa
senator al Camerelor de industrie și com.

Dr. Camil Negrea
profesor universitar, Cluj.

C Teodorescu
rectorul Politehnicii din Timișoara, prin prof. Andronescu.

Constantin Lacea
rectorul Academiei comerciale, Cluj.

Dr. Aurel Gociman
președintele Sindicatului presei române din Ardeal și Banat.

Ilie Olteanu
secretarul Comitetului de inițiativă.

Disecontinuitatea mediului nostru social.

Ar fi prea amplu desfășurat fondul articolului nostru de față, dacă am căuta să dăm întreaga și desăvârșita definiție a mediului social, plus că ar ieși din cadrele concluziunilor ce urmărim. De aceea dela început trebuie să limpezim înțelesul strict al problemei ce ne preocupă, reținând din cuprinsul ei, numai partea care are vreo legătură directă și vizibilă cu economia noastră națională. În sensul acesta limitat ne preocupă doar stratificarea noastră socială și armonia ce există între diferitele sale stratificațiuni.

Nu se poate urmări în tot cuprinsul României o evoluție socială asemănătoare. Imprejurările istorice deosebite în cari a trăit neamul românesc au difuzat elementele cari influențează această dezvoltare și le-au supus unor retușări mai mult sau mai puțin silite. Într-o dezvoltare normală există un început și de aici o continuare, care în actualul stadiu al științei sociale, poate fi destul de bine determinată.

Fără îndoială că începutul unei dezvoltări sociale îl formează agricultura. Dela ea își trag primele sucuri de viață, primele forțe de rezistență, toate dezvoltările sociale. Acest adevăr e valabil astăzi, dar cu siguranță că și-a avut valabilitatea lui în toate timpurile, pentru că agricultura presupune începutul vieții organizate. Agricultura a fost și la noi ocupația de generare a vieții sociale. Tot pământul românesc cuprins între Nistru și Tisa a fost locuit de când cunoaște istoria numai de plugari. Dacă forțele invaziilor răsăritene nu ne-ar fi împrăștiat și dacă hotarele firești ale neamului nostru n'ar fi fost artificial împărțite, era natural ca starea socială generatoare de viață organizată să-și continue evoluția ei, determinând o stratificare potrivită forțelor noastre de dezvoltare. Aceste forțe erau dirijate nu numai de puterea noastră individuală și colectivă, ci mai cu seamă de factorii naturali cari intervin în acest proces,

după cât se pare, cu o importanță contribuție.

Toate elementele unei admirabile stratificări sociale, le-a posedat din abundență pământul românesc. Dar desfășurarea istorică a vieții noastre a fost atât de vitregă, încât a anihilat cu desăvârșire influința lor în bine. Din împărțirea pe provincii a neamului românesc, ne-am ales cu o diversitate de intervențiuni cari au falsificat până la alterare posibilitatea echilibrului nostru social. De aceea din acest punct de vedere, ne găsim astăzi într-o situație de neechilibru cu repercursiuni din cele mai puțin îmbucurătoare asupra evoluției noastre normale și sănătoase. Provinciile românești formează un mozaic de stratificare socială care numai studiat în lumina trecutului, poate fi înțeles.

Ardealul pornind dela agricultură, posedă în momentul unirii o plugărie suficient de conștientă, dar cu puține posibilități de acțiune. Organizarea economico-financiară a regimului unguresc sugruma din fașe, strangulând în labirintul de măsuri iredentiste, orice avânt spre progres. Abia târziu când conștiința românească de aici și-a dat bine seama de situație, abia atunci s'a început un sentiment de reacțiune și o încercare de apărare. Lupta a fost de sigur dârză pentru că față în față se găseau forțe profund neegale. Organizarea bancară iudeo-maghiară pătrunse cu fibrele sale tenebroase în cele mai intime colțuri ale așezărilor românești. Totuși chiar cu aceste forțe superioare, ea a avut în diverse rânduri să sufere înfrângeri. Dela 1873 înapoi Românii ardeleni, au dat progresiv dovada că cunosc calea care duce la rezultat. Din această epocă s'a adăpat cu forțele vitalității acea armură de bănci care se concretiza în „Solidaritatea“ și care și-a dat întreaga sa putere de contribuție la susținerea economiei românești din Ardeal.

Oricât ar fi luptat însă organizarea economică a Românilor, opresiunea nu se putea delătura complet. În afară de terenul economic viața socială a unui popor, mai are numeroase porțițe de respirație, atunci când ea se desfășoară normal. Este în special de mare însem-

nătate în acest proces, tranziția determinată de ocupațiuni sau profesii și este mai cu seamă important, accesul elementelor creatoare acolo unde le dă dreptul, bogăția lor de însușiri puse în slujba intereselor colective. Orice s'ar fi făcut în această privință, drumul era deschis numai până la o anumită răspântie și de aici încolo, sforțarea era sterilă și dinainte condamnată.

Faptul n'a rămas fără urmări în stațificarea noastră socială. Ardealul a rămas cu un popor de țărani, fără o burghezie sătească și orașenească, dar mai cu seamă fără o clasă de intelectuali care să poată fi astfel numită, în adevăratul înțeles al cuvântului. De aici și-a avut apoi punctul său de pornire înstrăinarea orașelor de mediul înconjurător, pentru că forțele noastre de expansiune socială se opriau la liziera așezărilor urbane, neavând suportul financiar necesar spre a determina o ofensivă de penetrare în inima burgurilor. Este atât de adevărată această afirmațiune a noastră, încât numai negând evidența poate fi răsturnată. Și astăzi încă, reviste literare cu mari talente în grupările lor, socot pe ardelean ca născut cu nostalgia plaiului, ca supus în mod subconștient unei vieți agricole-pastorale, situație care i se potrivește cel mai bine și care a determinat întreaga sa creație spirituală.

În felul acesta viața socială din Ardeal reprezintă un trunchiu tăiat în desvoltarea sa și astăzi, la șaptesprezece ani dela unire. Orașele n'au fost cucerite, căci procesul de românizare are la bază mai mult o acțiune dirijată a Statului care e lipsită de trăinicia cuvenită în astfel de operațiuni. Mersul sănătos al evoluției ar fi reclamat formarea unei burghezii solide prin concursul financiar al unor instituțiuni de credit anume înjghebate, cari ar fi avut menirea să consolideze orice pas făcut spre inima târgului și să-i dea puterea de rezistență cu tăria caracteristică unei clase sociale conștiente. Numai astfel, cucerind terenul pas cu pas, puneam în mișcare forțele materiale și sufletești ale unei colectivități cu mare chemare în stăpânirea vieții urbane. Ori noi ne-am limitat la funcționarism al cărui rol în acest proces s'a dovedit așa de artifi-

cial și care a determinat curentul odios al vieții sedentare cu urmări atât de nenorocite pentru visteria Statului. Astfel pe lângă un început de redresare rău conceput, am dat desfășurării vieții sociale ardeleno o lovitură de care se va resimți multă vreme și care numai la evoluția organică nu poate duce.

Vechiul Regat nu sta nici el mai bine în privința aceasta în momentul Unirii. Ba acolo nu ajunsese nici fără-nimea la o situație consolidată. Imprejurările istorice au împiedecat plugarul român să simtă binefacerile unei culturi mai adâncite, așa că deși din punct de vedere numeric el reprezenta o forță impunătoare, spiritualitatea sa colectivă, manifestarea sa sufletească cu conștiința forței ce o reprezintă, toate acestea erau inexistente. Avem deci între țăranul ardelean și între cel din Regat o deosebire fundamentală, deși ne găsim pe scara aceleiaș clase sociale.

Urmărind scara de evoluție socială în Vechiul Regat în spre vârful piramidei sale, posibilitatea de asemănare cu Ardealul, chiar așa de șubredă precum am văzut-o, se rupe cu desăvârșire. Nici Vechiul Regat nu poate dovedi un proces firesc de evoluție, pentru că clasa sa burgheză era și este astăzi, aproape inexistentă. Ceeace prezintă lumea orașelor, nu poate fi privit ca atare, fiindcă populațiunea respectivă nu numai că nu afirmă crezul unei clase conștiente, dar nici nu dovedește o continuitate cuvenită. Un negustor cu admirabil vad comercial, oftează permanent să-și vadă copiii, nu moștenind negustoria pe care s'o desăvârșească, ei domni mari cari să poată da oricând cu pumnul în masă: controlori, inspectori, secretari, etc. În felul acesta vestigiile burgheziei românești sunt inexistente. O seamă întreagă de lifte străine, s'a aciuat în lumea afacerilor și se pare că are și spiritul de solidaritate destul de bine desvoltat, pentru că să știe cum să lucreze. De aceea nici în Vechiul Regat nu putem spune că stăpânim orașele în sens social, așa că nu e de mirare de ce lumea e tot mai alarmată de urmările acestui rău, iar partidele politice cu acțiunea lor așa de cunoscută când e vorba de vindecarea unei situațiuni, se întrec să se liciteze

la încrederea alegătorilor. E tipică în această ordine de idei, situația Bucureștilor cari pe zi ce trece, arată o continuă înstrăinare a proprietății imobiliare. În astfel de condițiuni, pierzând terenul în chiar capitala țării, se poate într-adevăr afirma, fără nici o frică de greșală, că burghezia românească încă nu s'a consolidat.

Vechiul Regat are însă o clasă intelectuală bine reprezentată. Origina ei, nu trebuie să o vedem nici acolo într-o dezvoltare organică, ci în procesul de afaceri care stăpânește viața urbană. Și în această privință capitala țării bate recordul, ca urmare a concentrării comerciale, industriale și economice provocat de centralismul administrativ.

Structura socială a Basarabiei, nu mai are nevoie de nici o cercetare. Ea are la bază o plugărime și mai puțin conștientă de ceea ce reprezintă, iar deasupra ei, nici o continuare. Evoluția socială în Basarabia a fost retezată de Ruși, cum tai coroana unui pom în plină dezvoltare, pentruca să-i faci loc celui de alături.

În asemenea situațiune viața românească prezintă o anormalitate care poate fi dovedită în toate manifestările sale. Să nu evocăm decât discordanța dintre București și nu satele din jur, ci chiar comunele suburbane. Turistul care își închipue că eșind cu mașina din centrul orașului, din sgomotul febril al circulației, din umbra caselor bloc cari se ridică tot mai impunătoare, va merge pe asfalt o bucată bună de drum se înșală. În afară de șoseaua națională, pavajul bucureștean se termină mult înainte de teritorul mahalalelor. Aceasta însemnează că viața n'a pătruns la oraș în mod organic, pornind dela sat, ci că orașul s'a dezvoltat datorită unor factori fără legătură cu mediul înconjurător. Și pe calea cercetării modului în care s'au înlănțuit relațiunile de viață între sat și oraș, mediul social românesc prezintă o anomalie caracteristică.

Privind numai aceste laturi ale evoluției noastre sociale, ne găsim în fața

unor discontinuități cari îndreptătesc titlul acestui articol și dela care pornesc multe din relele congenitale ale vieții noastre colective.

Ing. GH. BRÂNDUȘ.

Adunarea generală a „Solidarității“.

În 13 crt. a avut loc în Cluj adunarea generală a „Solidarității“, fiind prezente 133 bănci membre.

Di președinte *Dr. Aurel Vlad*, constatând că adunarea este aptă pentru a aduce hotărâri, a deschis ședința. În prealabil a arătat pierderea ce a suferit asociațiunea noastră prin moartea valorosului președinte al Comitetului de censored *Ioan Rebegea*, ce s'a întâmplat la 10 Februarie a. c. Apoi numește de secretar pe dl *Ilie Oltean*, iar de bărbați de încredere pe dnii *Dr. Valentin Porușiu* și *Col. R. Boldea*.

Adunarea hotărăște, — la propunerea prezidiului, — conexarea punctelor 1 și 5 din ordinea de zi. După acestea dl *Ilie Oltean*, secretarul asociațiunii dă cetire raportului Consiliului de administrație către adunarea generală (textul raportului s'a publicat în numărul precedent al revistei noastre).

În discuția asupra raportului ia cuvântul dl *Col. R. Boldea*, care ține să accentueze solidaritatea băncilor bănățene cu cele ardelenene, având aceleași interese și idealuri comune. Protestează contra atacurilor injuste a unei părți din presă contra persoanei dlui președinte *Dr. Aurel Vlad* și își exprimă admirația sa pentru atitudinea hotărâtă și neșovăitoare în apărarea intereselor băncilor românești din Ardeal și Banat. Cere ca acțiunea „Solidarității“ să fie și mai energetică, pretinzând dela forurile în drept menținerea tuturor băncilor românești, fără nici o deosebire.

Di *Prof. Dr. Octavian Prie*, arată consecințele nefaste a legiuirilor economice excepționale din timpul ultim: Legea lichidării datoriilor și Legea bancară, cari au drept consecință paralizarea completă respective distrugerea creditului, mai ales a creditului fărănesc, fărănimea ne mai putând satisface astăzi nevoile sale cele mai elementare din lipsă de credit. Cere imperios desființarea sau modificarea radicală a Legii bancare, care pare că are unicul scop desființarea băncilor mici. Arată că aceste bănci, toate fără excepție, și-au îndeplinit datoria lor, fiind bine conduse, au rezistat vitregiei tuturor timpurilor. Aceste bănci n'au alt păcat decât că au înțeles să ajute în plin fărănimea română. Aceste bănci mici au fost foarte bine consolidate și dacă astăzi sunt în sufe-

rinjă, este numai consecința felului cum s'a legiferat conversiunea datorilor, iar nu din vina lor ca cele mai multe bănci mari. Intr'adevăr băncile mari, ca Banca Generală a Țării Românești, Marmorschblank, Banca Berkovits, Banca Moldovei, cu toate jertfele aduse de Stat și Banca Națională a României pentru aceste bănci, — jertfă refuzată până acum pentru băncile noastre — au căzut din propria lor vină! Cere deci să se intervină pentru schimbarea radicală a Legii bancare, în sensul ca să se asigure menținerea tuturor băncilor noastre.

Di Dr. Ilie Beu, președintele „Albinei“, precizează că toate doleanțele arătate de antivorbitori sunt cuprinse în raportul Consiliului și deci se va ținea seamă de aceste doleanțe în hotărârile „Solidarității“. Propune ca adunarea generală să dea descărcarea cuvenită, atât Consiliului de administrație, cât și Comitetului de censored.

Di Președinte Dr. A. Vlad recapitulând discuțiile asupra raportului, mulțumește dlui Colonel Boldea și adunării pentru frumoasele cuvinte aduse în apărarea persoanei sale, față de atacurile apărute în unele organe de publicitate. D-sa însă este mândru de a fi atacat pentru lupta ce o duce contra bolșevismului economic și înțelege să continue această luptă pentru apărarea avutului românesc. Mai departe completează raportul, arătând toate demersurile ce a făcut împreună cu ceilalți reprezentanți ai „Solidarității“ la Guvern, Banca Națională pentru salvarea băncilor românești. Are convingerea că cauza băncilor noastre va învinge!

Adunarea primește cu unanimitate de voturi raportul Consiliului de administrație, dând descărcarea Consiliului de administrație și Comitetului de censored și delegă din sânul său o comisiune, compusă din dnii *Dr. Leon Bancu*, *Dr. Ilie Beu*, *Col. R. Boldea*, *Dr. O. Prie*, pentru redactarea moșionii. Această comisiune prezintă adunării Moșionea (publicată în numărul precedent al revistei), care s'a aprobat unanim de adunarea generală.

Se procedează la alegerea Consiliului de administrație, fiind ales cu unanimitate cel vechiu și anume dnii *Dr. Aurel Vlad*, președinte, *Constantin Popp* vicepreședinte, *Ionel Comșa*, *Adrian Cristea*, *Dr. Mihai Mărcuș*, *Dr. Nicolae Petra*, *Dr. Octavian Popp*, *Sofroniu Roșca* și *Dr. Mihai Veliciu* consilieri.

Comitetul de Censored a fost ales deasemenea cu unanimitate în persoana dlor *Iosif Albon*, *Leon Bancu*, *Iuliu Enescu*, *Dr. Nicolae Marcu*, *Dr. Octavian Sglimbea*.

Totodată adunarea generală autoriză Consiliul de administrație, ca în caz de vacanță să coopteze în Consiliu de adm. pe dl Col. Romulus Boldea.

Taxele s'au stabilit ca și pe anul precedent.

Di Ilie Olteanu, dă cetire propunerii prezentate de institutul de credit „Chiorana“ din Șomcuta-mare, de a stărui ca să se acorde distribuția produselor monopolizate băncilor „Solidarității“, pentruca astfel să fie despăgubite în parte aceste bănci de pierderile suferite în urma conversiunii. Propunerea se acceptă cu unanimitate.

Ne mai fiind nimic la ordinea de zi, adunarea generală este închisă, iar reprezentanții băncilor se despart cu cea mai mare însuflețire și cu convlăgerea că dreptatea băncilor noastre va învinge!

RFP.

Abesinia.

Un conflict al cărui origine este veche de câteva decenii, a pus Abesinia pe planul prim de interes pentru lumea întreagă. Încă cu câteva luni mai înainte, cei mai mulți aveau numai o idee vagă, achiziționată încă de pe băncile școlare, despre această țară exotice, situată în nord-estul Africii. De când conflictul cu Italia a devenit mai acut, ziarele sunt pline de trecut, dinastia, civilizația și posibilitățile de dezvoltare ale acestei țări. Pe noi ne interesează mai mult din punct de vedere economic, căci acesta este și baza întregului conflict. Ca țară de producție, Abesinia a început să aibă importanță în anii din urmă pentru producțiunea sa de bumbac. Faptul că Statele Unite produc peste 50 /₀ din totalul bumbacului de pe glob, marile industrii textile din Europa, dar și din Asia, au început o campanie de emancipare de bumbacul american, și în consecință au achiziționat vaste concesiuni în diferite țări, pentru cultivarea bumbacului. Astfel Anglia în Egipt, Japonia în Abesinia etc. Petrolul pare a fi asemenea un izvor important de bogăție. Până acuma nu a fost exploatat de fel, dar din împrejurarea că un anumit domn Rickett, din însărcinarea unui consorțiu anglo-american, a primit dela Negus-ul abesinian o concesiune importantă de exploatare putem deduce, că sunt zăcăminte bogate de petrol. În schimb aurul și platina sunt exploatare cu mijloace primitive, de multe decenii, dar producțiunea nu atinge decât câteva sute de kgr. anual. Subsolul este bogat și în alte minerale, ca arama și cărbunele. Acestea dau posibilități mari de exploatare în viitor. Abesinia este în special patria cafelei. De prezent țara exportează afară de bumbac și cafea, cari sunt produsele principale, mai cu seamă zahăr de trestie,

curmale și piei de animale. Partea cea mai mare a comerțului se desfășoară pe linia ferată Addis-Ababa-Djibuti, adică singura cale ferată a țării, între capitală și colonia franceză dela Marea Roșie (780 km.) Comerțul extern are un volum de cca. 6 miliarde Lei, la un teritoriu de patru-ori mai mare ca România și cu 10 milioane locuitori.

Abesinia prezintă deci prin bogățiile sale naturale și raritatea populației, un magnet foarte atrăgător pentru o țară industrială și suprapopulată, cum este Italia. Cu toate acestea, conflictul de care vorbim, are un fond cu mult mai important, putem zice mondial, din cauza intereselor și mai mari pe care o prezintă Abesinia pentru Anglia.

Înainte de intrarea Italiei în războiul mondial, pe partea antantei, i s'a promis teritorii vaste în caz de victorie: afară de părțile italiene ale Tirolului și Istria, încă Dalmația și Albania, apoi colonii în Africa. La încheierea păcii, Italia a primit numai Tirolul și Istria. Pe celelalte colonii germane s'au împărțit Anglia, Franța, și Japonia. Italia cu drept cuvânt s'a văzut oareșicum păcălită și de atunci nu încetează a cere tot cu mai mare intensitate colonii.

Anglia nu vede cu ochi buni o expansiune a Italiei în Abesinia, din motivul că Sudanul și Egiptul pot ajunge în caz de războiu între două focuri: se face posibil un atac simultan, atât din partea Tripolitaniei, cât și a coloniei Italiene Eritrea, lărgită cu noi posesiuni în Abesinia. Afară de aceasta Nilul, artera de viață a Egiptului, se alimentează mai cu seamă cu apele cari vin din munții Abesiniei și părțile acestea sunt considerate de Anglia ca aparținătoare în mod natural sferei sale de influență. Orice întărire a Italiei în Abesinia, înseamnă noi griji coloniale pentru englezi, căci operațiunea se face tocmai acolo, unde Anglia e mai sensibilă. Egiptul este puntea spre Indii, și cine stăpânește Abesinia, stăpânește și Egiptul și Marea Roșie, împreună cu trecătorile dela Suez și Aden. Aci zace imensa importanță a Abesiniei pentru Anglia. Abesinia care se ridică ca o cetate de munți din stepele și deșerturile din prejur, ar domina, în mâna unei puteri agile cum e Italia, toate dependențele engleze mărginașe și cele spre Asia. Un eșec în chestia Abesiniei ar putea fi pentru Anglia începutul unui declin colonial.

Italia susține că Abesinia este teritoriul natural pentru expansiunea sa colonială, căci zace între colonia Eritrea la nord și Somalia italiană la sud-est. Va să zică o legătură teritorială între aceste două colonii puțin importante, prin Abesinia, ar fi pentru ea o chestie de prestigiu și o chestie vitală. Aceasta este un fel de a argumenta, care la o cercetare mai deaproape nu să verifice, și este menit numai de a deturna atenția dela scopuri cu mult mai esențiale amintite mai sus.

A coloniza înseamnă a duce în teritorii noi surplusul populației rurale, ca acolo întemeind gospodării, să faci posibilă existența atâtor și atâtor familii, pe cari patria mamă nu le poate nutri. Aceasta este colonizare în sensul romanilor și englezilor. Populațiunea din colonii înmulțindu-se, rămâne — cum e și natural — și mai departe sub egida patriei mame, și din traficul reciproc de bunuri, se nasc interese comune, cari îi țin și mai departe în legături strânse, până când o altă evoluție istorică eventual nu îi desparte.

Fără îndoială că poporul italian se înmulțește într'un ritm rapid. Numărul său crește anual cu $\frac{1}{2}$ milion suflete. Interesele țării cer, ca surplusul acesta să fie păstrat țării și să nu se mai risipească în alte țări din Europa, dar mai cu seamă în America. Ideea colonizării se impune deci de sine. Italia a pășit cam târziu pe teren, ca competitor colonial. Toate locurile bune au fost ocupate deja de alții. Tripolitania are locuri colonizabile numai în nord, lângă litoralul mării. Sudul e nisipos și pustiu. Eritrea, lângă Marea Roșie are o climă ucigătoare pentru european. Somalia e o stepă subtropică. Abesinia e tot așa de nepotrivită pentru o colonizare cu europeni. În văile dintre munții înalți ca Mont-Blancul, este o climă tropicală, iar pe platourile înalte până la 2000 m. peste mare, omul dela șes și dela mare nu poate respira, căci plumânile nu-i sunt obișnuite cu aerul rarefiat din acele altitudini. Să lucreze acolo o muncă corporală grea de agricultor, e și mai puțin posibil. Trebuiesc multe generații, până-ce organismul unui mediteranian se obișnuiește cu înălțimile de acolo. Deci despre o colonizare în sensul arătat mai sus, nu poate fi vorba. Prin aceasta cade însă și motivul revendicărilor coloniale pe baza unei suprapopulații. Motivul poate fi deci, credem, de natură mai mult imperialistă, suportată de interese capitaliste-mercantile.

Ceeace îi trebuia Italiei, sunt materiile prime cari se găsesc în abundență în Abesinia, însă lipsesc aproape total în Italia. Nu atât pentru popor e nevoie de Abesinia, cât pentru fabricile italiene și pentru o platformă de expansiune spre colonii mai valoroase și pentru popor, în viitor. Momentan e nevoie de bumbac, de lemne, petrol, cărbuni și diferite minerale necesare industriei grele. Dar pentru ca toate acestea să poată fi exploatare, e nevoie de drumuri de fer, șosele, mașini și muncitori de specialitate, însă înainte de toate de bani. Mobilizarea a costat Italia până acum vre-o 17 miliarde Lei. Pentru exploatarea zăcămintelor miniere sunt necesare alte multe miliarde. Italia nu e țară de capitaluri abundente, și țările bogate în capital, în primul rând Anglia, au închis piețele pentru creditele italiene. Războiul încă nici nu a început, și guvernul a luat deja măsuri pentru lichifierea acoperirii de aur a lirei italiene. Celea 5

miliarde rezerve de aur ale Băncii Italiei, sunt de altfel foarte modeste față de mijloacele altor bănci de emisiune din occident. Bani nu sunt, și poporul nu e apt pentru o colonizare în țări tropicale. Vor profita poate câteva conerne de capitaliști cari vor primi concesiile de exploatare. Scopul acesta probabil că s'ar fi putut ajunge și fără o mobilizare atât de costisitoare și de provocătoare. Viitorul ne va arăta, dacă vorbele și amenințările dlui Mussolini vor putea fi urmate de fapte.

E. V.

Lemnele de foc.

În timpul din urmă s'a observat pe piața Sibiului o urcare simțitoare a prețurilor la lemnele de foc. Diferența între prețurile de primăvară și cele de acum este de peste 30%. Din partea engrosiștilor se pune în vedere, începând dela 1 Oct. a. c., o urcare și mai mare. Azi fagul să vinde cu 850 Lei, iar carpenul cu 900 Lei stânjenul.

Este semnificativ, că urcarea bruscă de prețuri a urmat imediat după cele 2—3 zile reci de acum patru săptămâni, când munții Făgărașului s'au acoperit de zăpadă. Specula a prins imediat momentul, începând ofensiva contra pungei consumatorului. Se spune din parte inițiată că motivul scumpirei ar fi oprirea exploatărilor prin Ocolul Silvic. În schimb însă sosesc transporturi din Vechiul Regat. Va să zică avem pe piață o concurență din altă parte, căci la prețurile actuale costul de transport este acoperit. E lucru evident, că sforile sunt trase de conerne interesate, cari prin mijloace destul de cunoscute în țara noastră, au făcut intervențiile necesare speculei lor.

Acuma, când iarna bate la ușe și prețurile în urma măsurilor de contingentare au devenit și la celelalte articole de prima necesitate, de nesuportat, credem că ar fi momentul să se pună o stavilă exploatării publicului prin speculațiuni așa de ruinătoare.

Atragem prin aceasta atențiunea organelor de control ale Casei pădurilor asupra acestor noi apucături dănuoase binelui public, căci e cu totul inadmisibil ca populațiunea nevoiașă dela orașe care are lemnele așa zicând înaintea ușei sale, și le-ar putea cumpăra aici eștin, să fie jertfită câtorva firme evreești, în mâna cărora este concentrat întregul comerț de lemne.

MERCATOR.

„MUREȘIANA“ institut de credit și economii,
soc. anonimă în Reghin.

INVITARE.

Banca „Mureșiana“ institut de credit și economii s. a. Reghin are onoare a Vă invita să binevoiți a lua parte la

FESTIVITATEA ANIVERSARĂ

ce o va ținea Marți, la 29 Octombrie 1935, în Reghin, din prilejul împlinirii alor 50 ani dela adunarea generală de Constituire a băncii, întâmplată la 29 Octombrie 1885.

ORDINEA DE ZI:

1. La ora 10 dim. parastas oficial în ambele biserici românești din Reghin, în memoria fondatorilor băncii, a foștilor membri ai Consiliului de Administrație, a foștilor censori și funcționari repausați;
2. La ora 11. Deschiderea ședinței festive în sala de Consiliu a Primăriei orașului Reghin;
3. Darea de seamă asupra activității băncii în curs de 50 ani de existență;
4. Cuvântări omagiale;
5. Inchiderea ședinței festive.

La orele 13 se va servi Onor. invitați un dejun la restaurantul Trufia din loc.

Consiliul de Administrație.
a Băncii Mureșiana s. a. Reghin.

Imprintate, Registre, Rechizite, etc.

Procurați
NUMAI dela

Tipografia, Librăria,
C o m p a c t o r i a

„DACIA TRAIANĂ“, SIBIU

Piața Unirii Nr. 7. — Telefon Nr. 168.